

Splošna priporočila za ravnanje v primeru prerazmnožitve azijskega ambrozijskega podlubnika (*Xylossandrus crassiusculus*) ter drugih podlubnikov v nasadih

Uvod

V Sloveniji nimamo registriranih fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje podlubnikov, zato klasičnih metod varstva zoper omenjeno skupino škodljivih organizmov ne moremo izvajati.

Slika: Znaki napada podlubnikov na kakiju: izcejanje smole in drevesnega soka, štrleče črvine - opilki, izvrtine, rovi v lesu in prisotnost odraslih hroščkov.

Priporočila

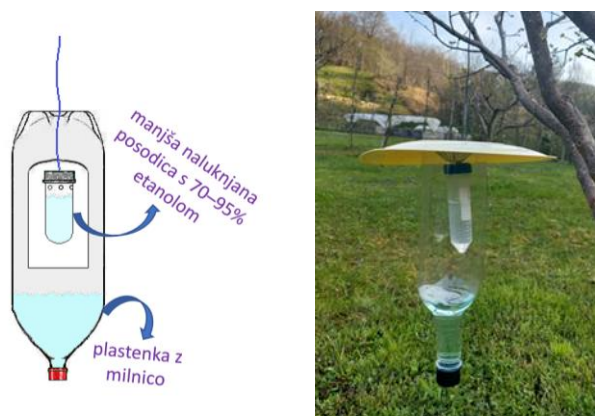
Ob ugotovljeni prerazmnožitvi podlubnikov v nasadih oz. napadu na sadnih rastlinah, priporočamo uporabo alkoholnih pastí, ki omogočajo masovni ulov samic. K zmanjšanju populacije podlubnikov pripomorejo tudi higienski ukrepi kot so izrezovanje močno napadenih vej in delov krošnje ter odstranjevanje napadenega lesa iz nasada. Glede na dejstvo, da samice azijskega ambrozijskega podlubnika kot tudi drugih vrst podlubnikov, v prvi vrsti napadajo oslabiljene gostitelje, izpostavljene poškodbam, boleznim in drugim stresnim razmeram, se je napadu do določene mere mogoče izogniti z nekaterimi preventivnimi ukrepi. S pravilno izbiro lege in rastišča lahko bistveno vplivamo na izpostavljenost dreves stresnim dejavnikom povezanih s podnebnimi razmerami. Izpostavljenost sadnih rastlin pozebi, suši ali zastajanju vode v tleh, poveča njihovo dovzetnost za napad podlubnikov, kot tudi tveganje nastanek škode v nasadih. Poleg kakija, podlubniki pogosto napadajo tudi oslabiljena drevesa koščičastih sadnih vrst. Napadi se zgodijo v letih, ko drevesa trpijo poletno sušo. Zato je eden od ukrepov s katerimi preprečimo tovrstne napade podlubnikov, namakanje koščičarjev, tudi v obdobju po obiranju. Pomemben ukrep je tudi uravnoteženo gnojenje, ki zagotavlja dober pridelek in vitalnost dreves.

Izdelava pasti za množični ulov podlubnikov

Pasti za množični ulov podlubnikov v nasade nameščamo v začetku meseca aprila, tik pred pričakovanim rojenjem podlubnikov. Večina avtohtonih kot tudi tujerodnih vrst se začne v nasadih množično pojavljati od sredine meseca aprila dalje.

Pasti so lahko domače izdelave (slika 2). V ta namen uporabimo prozorno 1,5 L plastenko, ki jo obrnemo navzdol. Na bočni strani izrežemo odprtino, kot prikazano na sliki. V notranjost plastenke namestimo manjšo posodico (plastično epruveto) v katero nalijemo 96 % etanol. Epruveta z etanolom mora biti v vrhnjem delu naluknjana. Luknjice premera 2-3 mm omogočijo postopno izhlapevanje etanola, ki privablja podlubnike v notranjost lovilne posode. V spodnji del plastenke nalijemo raztopino milnice, v katero se bodo lovili hroščki. Na zgornji del pasti lahko pritrdimo tudi plastičnim ščit (pokrov), ki past zaščiti pred padavinami oz. premočnim sončnim obsevanjem ter ohrani njeno zmožnost lovljenja podlubnikov tudi manj ugodnih vremenskih razmerah.

Pasti obesimo v krošnje napadenih dreves v višino 30-50 cm nad tlemi. Število pasti prilagodimo velikosti nasada ter stopnji napada ŠO. Etanol je potrebno menjavati oz. dolivati vsakih 10-14 dni, odvisno od zunanjih temperatur ter hitrosti izhlapevanja. Ravno tako je potrebno menjavati milnico in iz posode odstranjevati ulovljene hroščke. Pogostnost menjav prilagodimo velikosti populacije podlubnikov ter vremenskim razmeram.

Slika2: Prikaz preproste, doma izdelane pasti za lovljenje azijskega ambrozijskega podlubnika

Besedilo: Mojca Rot in Julija Cocetta Dariž

Slike: Julija Cocetta Dariž

Datum: 18.11.2025